

N:o 32.

Ank. till Riksd. Kansli den 13 April 1878, kl. 1 e. m.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till förordning angående upphäfvande af Ridderskapet och Adelsns rätt att göra utpantning hos sina frälsebönder.

På grund af remisser från båda Kamrarne får Lag-Utskottet afgifva utlåtande öfver en till Riksdagen den 5 innevarande April aflåten nådig proposition af följande lydelse:

»Enligt sista momentet i 13 § af Förordningen om nya utsökningslagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall den 10 Augusti 1877 har bland de utsökningsväsendet rörande äldre stadganden, hvilka ej skola anses upphäfdas genom nya utsökningslagen, blifvit upptaget hvad i 18 punkten i Ridderskapet och Adelsns privilegier den 16 Oktober 1723 samt i Kongl. kungörelsen angående förändringar och jemkningar i Riksståndens privilegier den 6 April 1810 stadgas angående Ridderskapet och Adelsns rätt att göra utpantning hos sina frälsebönder. Ifrågavarande frälseman tillkommande rätt, hvilken kan af honom utöfvas endast i det fall, att han är egare af frälsejord och enot den, som denna hans jord innehar, samt endast afser räntor, utskylder, eller hvad frälsebonde efter laga syn för husröta och eljest ostridigt kan vara skyldig, torde under senare tider ej hafva blifvit synnerligen anlita. Efter de förändringar, som sedan nämnda privilegiers utfärdande skett i afseende å rättigheten att besitta frälsejord samt de inskränkningar, som blifvit gjorda i sjelfva den genom privilegierna frälsemannen tillagda utpantningsrätten, synes

Bih. till Riksd. Prot. 1878. 7 Saml. 19 Häft.

ock densamma, då genom nya utsökningslagen erforderliga förbättringar i det allmänna exekutiva förfarandet blifvit införda, icke vidare för innehafvaren af denna rätt medföra någon fördel eller i öfrigt vara af den betydelse, att något skäl skulle förefinnas att jemte nya utsökningslagen bibehålla ifrågavarande undantagsstadganden.

I sammanhang med förslaget till nya utsökningslagen hade ock af Nya Lagberedningen blifvit uppgjordt förslag till förordning angående upphäfvande af Ridderskapet och Adelsns ifrågavarande utpantningsrätt, och Högsta Domstolen, som öfver detta förslag hördes, lemnade detsamma utan anmärkning, men då berörda fråga var af beskaffenhet att erfordra bifall af Ridderskapet och Adeln, och lagtima adelsmöte ej skulle sammanträda förr än innevarande år, fann Kongl. Maj:t, som ej ansåg lämpligt att blott för detta ärende sammankalla urtima Adelsmöte, ej skäl att vid 1877 års riksdag samtidigt med förslaget till nya utsökningslagen äfven framlägga berörda särskilda författningsförslag.

Sedan emellertid Kongl. Maj:t i nådig skrifvelse af den 18 sistlidne Januari till årets Adelsmöte infortrat Ridderskapet och Adelsns yttrande, huruvida Ridderskapet och Adeln för sin del godkände ett förslag till förordning, hvarigenom, med upphäfvande af ofvan omförmälda sista moment i 13 § af Kongl. förordningen den 10 Augusti 1877, förklarades, att hvad i 18 punkten i Ridderskapet och Adelsns privilegier den 16 Oktober 1723 samt i Kongl. kungörelsen den 6 April 1810 funnes stadgadt angående Ridderskapet och Adelsns rätt att göra utpantning hos sina frälsebönder, upphört att gälla, samt Ridderskapet och Adeln i underdånig skrifvelse den 26 sistlidne Mars tillkännagifvit sitt bifall till samma förslag, vill Kongl. Maj:t, på det tillämpningen af nämnda undantagsstadgande må upphöra samtidigt med nya utsökningslagens trädande i kraft, nu, med öfverlemnande af de i Högsta Domstolen och Statsrådet angående denna fråga hållna protokoll, enligt 87 § Regeringsformen föreslå Riksdagen antagande af följande förslag till förordning:

»Med upphäfvande af sista momentet i 13 § af förordningen om nya utsökningslagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall den 10 Augusti 1877 förordnas, att hvad i 18 punkten i Ridderskapet och Adelsns privilegier den 16 Oktober 1723 samt i Kongl. kungörelsen den 6 April 1810 finnes stadgadt, angående Ridderskapet och Adelsns rätt att göra utpantning hos sina frälsebönder, upphört att gälla.

Denna förordning träder i kraft den 1 Januari 1879».

Vid företagen granskning har Utskottet icke funnit denna proposition till någon anmärkning föranleda, hvarföre Utskottet på de uti den samma anförda skäl vördsamt hemställer,
att Kongl. Maj:ts ifrågavarande nådiga proposition måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 12 April 1878.

På Utskottets vägnar:

H. G. v. GEGERFELT.
